

Универзитет уметности у Београду

Наставно-уметничком већу Факултета ликовних уметности
Париска 16,
11000 Београд

Сенату Универзитета уметности у Београду
Косанчићев венац 29
11000 Београд

Докторске студије

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКОГ
УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА И ПИСАНОГ РАДА „Зазидане, римејк –
амбијентална инсталација“
КАНДИДАТКИЊЕ ДРАГАНЕ ДРАГУТИНОВИЋ

Комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта „Зазидане, римејк - амбијентална инсталација“ кандидаткиње Драгане Драгутиновић именована на седници Наставно-уметничког већа ФЛУ у Београду дана 06. 05. 2015 . радила је у саставу:

мр Радомир Кнежевић, ред. професор ФЛУ,
др ум Симонида Рајчевић, доценткиња ФЛУ
др ум Биљана Ђурђевић, доценткиња ФЛУ
др ум Елизабета Маторкић – Бисенић, доценткиња Универзитета у Нишу
– Факултет уметности
др ум Милета Продановић, ред. професор ФЛУ (ментор)

и донела је следећи закључак:

Биографија кандидата

Драгана Драгутиновић је уписала Факултет ликовних уметности у Београду 1998. године у класи професора Радомира Кнежевића. Дипломирала је у класи професора Јована Сивачког 2004. године. Од 2010. године на докторским студијама одсека за сликарство на истом факултету. Асистент је на групи уметничких предмета Високе школе струковних студија за образовање васпитача у Пироту.

Самосталне изложбе

2015. *Ја не познајем никог као што си ти*, Галерија *Чедомир Крстић*, Пирот

2015. *Mirum Forum et Prima Hostia*, Галерија ФЛУ, Београд

2013. *Узми једну (365 прича)*, изложба цртежа, Галерија *Траг*, Београд

2013. *Ако нећеш ти да скачеш, ја ћу цупкат сам (365 прича за лаку ноћ)*, Галерија савремене уметности, Панчево

2013. *Ако нећеш ти да скачеш, ја ћу цупкат сам*, Центар за културу *Свети Стефан, деспот српски*, Деспотовац

2012. *365 прича за лаку ноћ*, Галерија *Чедомир Крстић*, Пирот

2003. Изложба награђених уметника VI мајске изложбе, Галерија *Чедомир Крстић*, Пирот

Групне изложбе

2014. Годишња изложба ДЛУП и Нова арт сцена, Галерија *Чедомир Крстић*, Пирот

2014. Међународна изложба *Жене сликари*, Центар за културу Мајданпек

2014. *Пирот по мери жена*, Галерија *Чедомир Крстић*, Пирот

2013. Фестивал женске уметности, Галерија *Мак*, Сарајево

2012. 36. годишња изложба ДЛУП, Галерија *Чедомир Крстић*, Пирот

2012. *Погледи 2012*, Галерија '73, Београд

2012. *Вече женске уметности*, Женска медијатека, Пирот

2011. 35. годишња изложба ДЛУП, Галерија *Чедомир Крстић*, Пирот

2010. Професори и ученици, ликовни ствараоци, Галерија *Чедомир Крстић*, Пирот

2009. 33. годишња изложба ДЛУП, Галерија *Чедомир Крстић*, Пирот

2007. 31. годишња изложба ДЛУП, Галерија *Чедомир Крстић*, Пирот

2007. Ликовна колонија *Медианум*, Универзитет Метрополитан, Ниш
2003. Изложба награђених студената ФЛУ, Галерија ФЛУ, Београд
2003. *Railway station*, Дидимотикон, Грчка
2003. *МЛАДИ 2003*, Уметничка галерија *Надежда Петровић*, Чачак
2002. VI мајска изложба, Галерија *Чедомир Крстић*, Пирот
2000. Изложба цртежа и скулптура малог формата, Галерија Дома Омладине, Београд
1999. Некадашњи ученици и професори пиротске Гимназије, ликовни ствараоци, Галерија *Чедомир Крстић*, Пирот
1999. Изложба студената у класи професора Радомира Кнежевића, Галерија ФЛУ, Београд

Награде

2003. Награда Факултета ликовних уметности за сликарство *Риста и Бета Вукановић*, сликари
2002. Награда VI мајске изложбе, Галерије *Чедомир Крстић* у Пироту

Илустрације

2014. *Пирот по мери жена – јавно заступање у локалним заједницама*, НВО *Жене југа* у сарадњи са *Траг* фондацијом, уз подршку USAIDa и ISCa
2013. *Млади против дискриминације*, НВО *Жене југа*, УГ *Тернипе* и УОХ *Феникс* у сарадњи са Министарством за људска и мањинска права
2013. *Мали речник људских права*, НВО *Жене југа* у сарадњи са Канцеларијом за људска и мањинска права Републике Србије

У Високој школи струковних студија за образовање васпитача у Пироту ангажована у периоду од 2011-2017 са звањем стручни сарадник-асистент за област Ликовно образовање на предметима Ликовно васпитање, Ликовна култура, Ликовно стваралачко изражавање. Аутор акредитованих студијских програма за област Ликовно образовање на основним и специјалистичким студијама: Дете у медијском простору, Обликовање простора и просторне игре, Луткарство, Ликовне стваралачке игре—све боје света.

Учешће на стручно-научним скуповима:

2014. *Час цртања, космичка игра ликовних елемената*, ауторски рад
2014. *Иновације у приступу ликовном образовању*, коауторски рад

2013. *Припрема. Позор(иште). Сад! – Холистички метод у припреми и реализацији позоришне представе*, коауторски рад

Костим и сценографија

2014. Представа за децу *Стара шума*, по тексту Бранислава Јанковића, у реализацији Високе школе струковних студија за образовање васпитача Пирот

2013. Представа за децу *Новогодишња чаролија*, по тексту Ивана Стаменковића, у реализацији Високе школе струковних студија за образовање васпитача Пирот

2013. Представа за децу *Распевана бајка*, по мотивима драмског текста „Мала принцеза” Ксеније Стојановић, у реализацији Високе школе струковних студија за образовање васпитача Пирот и Народног позоришта у Пироту

Анализа рада:

Докторски уметнички пројекат „Заидане, римејк – амбијентална инсталација“ кандидаткиње Драгане Драгутиновић састоји се из изложбе/инсталације приказане у Галерији Факултета ликовних уметности и комплементарног писаног дела рада који поставља теоријски оквир и уноси извештајан ред у широки спектар поетичких подстицаја одређених у сложеној, амбициозно постављеној и изведеној просторној констелацији.

„Градиво“ изложбе/инсталације „Заидане, римејк“ јесу радови у различитим медијима, од цртежа/слика, текстова, скулптура/објеката, до видео рада који целој сложеној поставци даје особену интонацију. Галеријска поставка Драгане Драгутиновић може се схватити пре свега као визуелна расправа о жртвовању и, шире, положају жене колико у древном балканском, толико и у данашњем друштву. Полазни основ/покретач рада је народна епска песма забележена у Вуковој збирци, „Зидање Скадра на Бојани“, која своје верзије има у албанској, бугарској, грчкој, али и кавкаској традицији. У њој се људско биће (у готово свим поменутих традицијама то биће је женског пола) уграђује у темељ или зид неке грађевине како би се за неимарски подухват обезбедила животна енергија која је, по веровању древних људи, неопходна да би та нарочито важна грађевина (тврђава, мост...) опстала и била трајно заштићена од нечистих сила.

У уводном делу писаног рада кандидаткиња Драгана Драгутиновић јасно поставља оквире својих истраживања и преиспитује релацију која постоји од првих дана уметности – ону између мита и визуелног одређења. У средишту њених интересовања је женско тело, архетипска фигура мајке, хранитељке (бога, нације...) која се претвара у монументални споменик или свету слику, али исто тако и женско тело као *хранитељско* тело, тело које задовољава различите потребе и нагоне (доминантно)

мушке цивилизације. Анализирајући лактацију Драгана Драгутиновић се поново дотиче митских оквира бирајући оне примере који се на најбољи начин уклапају у њен полифони наратив (Симон и Перо, коза Алматеја која храни Зевса, вучица коју доје Ромул и Рем...).

Концептуални скелет поставке „Зазидане, римејк“ јесте дугорочни ауторкин пројекат „365 прича за лаку ноћ“ – пласирајући, у тексту, делове из овог обимног текста Драгутиновићева у први план износи аутобиографску димензију рада. Текстуални део докторског рада Драгане Драгутиновић даље је конципиран као својеврсни водич кроз њену готово лавиринтску поставку; анализирају се поједине „станице“ или „приче“ у њеном просторно-визуелном есеју и ту се, ненаметљиво, даје и мрежа сродних пракси у савременој уметности (Вали Експорт, Каталин Ладик, Јоко Оно, Марина Абрамовић, Урлике Розенбах, Анет Месанже, Луиза Буржоа...). Но све те референце су ту само да „бочно“ подупру основну уметничку интенцију, рад који је настао „из унутрашње потребе да се одређени, нагомилани садржаји ослободе на начин који у потпуности превазилази тренутно стање затворености и отуђености.“

Писани део рада Драгане Драгутиновић поткрепљен је одабраном теоријском литературом. Импонује ширина антрополошке, филозофске, књижевно-историјске литературе и озбиљност коришћених студија и интернетских извора, страних (Кембел, Јунг, Фрејзер, Малиновски, Леви-Строс, Елијаде, Фројд, Барт...) и домаћих аутора (Чајкановић, Зечевић, Ковачевић, Јанићијевић, Слапшак...). За дух њеног рада нарочито су била значајна размишљања Ђорђа Агамбена, чиме је њена литература допуњена и најсавременијим теоријским достигнућима. Сви се ти теоријски ресурси користе у функцији ширег разумевања уметничког рада, а у тексту су пласирани ненаметљиво и зналачки.

Критички осврт референата:

Имајући у виду сложеност постављене теме и оквира, природу анализираног процеса – комисија сматра да је кандидаткиња Драгана Драгутиновић у највећој могућој мери осветлила тешко описиве процесе који стоје у корену древних веровања која се, опет, рефлектују на савремени живот и, што је чини се најважније – на живот саме ауторке. Оно што импонује у овом раду јесте широк спектар употребљених наративних стратегија.

Напор да се речима уоквири нешто што је суштински неизрециво и скрупулозној анализи подвргне сопствени уметнички рад потврђују оправданост овако конципираног докторског пројекта.

Оцена резултата - закључак са образложењем уметничког доприноса рада:

Докторски уметнички пројекат „Зазидане, римејк – амбијентална инсталација“ кандидаткиње Драгане Драгутиновић значајан је допринос креативном опусу саме кандидаткиње, али и уметничком и културном стваралаштву наше средине. Тешко да би се у оквирима наше уметничке сцене могао пронаћи пример тако разуђеног просторног дискурса који је са једне стране наслоњен на антропологију, а са друге проистиче из личног, интимног искуства саме уметнице. Изложба, уметнички део пројекта појављује се као место увезивања различитих интенција, различитих наратива од којих сваки бира најпримеренији ликовни језик. Утолико овај рад у многим аспектима, барем у нашој средини, представља истраживање које није имало много претходника.

Докторски уметнички рад „Зазидане, римејк – амбијентална инсталација“ кандидаткиње Драгане Драгутиновић сложена је и добро компонована целина која своју вредност дугује колико преданом истраживању и прикупљању грађе толико и уметничкој инспирацији и организацији материјала. Уметнички рад представља вредно и визуелно узбудљиво остварење које скреће пажњу на многобројне проблеме и нуди подстицајну платформу за теоријску елаборацију. У текстуалном делу пронађена је права мера и квалитет употребљене литературе, а пробрани компаративни материјал из домена визуелног додатно контекстуализује кандидаткињин рад. Сама изложба детаљно је представљена у текстуалном делу рада па тако веза између изложеног и написаног постаје сасвим јасна. Визуелни материјал понуђен као додаток, на компакт-диску на најбољи начин документује сложену поставку.

Имајући у виду садржајно и прецизно образложење теме као и настанка уметничког дела у писаном раду, Комисија за оцену и одбрану сматра да је кандидат Драгана Драгутиновић успешно реализовала и представила јавности свој уметнички пројекат и предлаже Наставно-уметничком већу Факултета ликовних уметности да усвоји овај извештај и достави га Сенату Универзитета уметности како би се могао одредити датум одбране.

мр Радомир Кнежевић, ред.професор ФЛУ

др ум Симонида Рајчевић, доценткиња ФЛУ

др ум Елизабета Маторкић – Бисенић, доценткиња Универзитета у Нишу
– Факултет уметности

др ум Биљана Ђурђевић, доценткиња ФЛУ

др ум Милета Продановић, ред. професор ФЛУ (ментор)